ایران
زندگی
سال بیست و هشتم ■ شماره ۷۸۶۸ ■ چهارشنبه ■ ۱۸ اسفند ۱۴۰۰
۶ شعبان ۱۴۴۳ ■ 9 Mar 2022 ■ Wednesday

جوانان مهاجرت می‌کنند و نرخ تولد هم کم شده است

آذربایجان شرقی در آستانه پیری

ایران زمین - استان آذربایجان شرقی که زمانی نه چندان دور جزو استان‌های با جمعیت جوان بود اکنون درحالی در مسیر سالمندی جمعیت گام برمی‌دارد که نرخ تولدها نسبت به سال گذشته در این استان ۳,۱ درصد کاهش یافته است. نرخ رشد جمعیت در سال گذشته در این استان یک درصد بوده است که در ۹ ماه اول سال جاری به ۰,۸۵ درصد رسیده است.

۲۱

فعال‌سازی طرحی که در دولت دوازدهم متوقف شد

آب سد طالقان بزودی به ۱۵ شهر استان قزوین می‌رسد

ایران زمین - تأمین آب شرب شهرها و روستاهای دشت قزوین اکنون به چالش مهم اجتماعی، اقتصادی و محیط زیستی در این استان تبدیل شده است. در حال حاضر ۹۹درصد از آب‌های شرب استان قزوین از منابع آب زیرزمینی تأمین می‌شود.

۲۱

اصفهان

گردشگری استان اصفهان

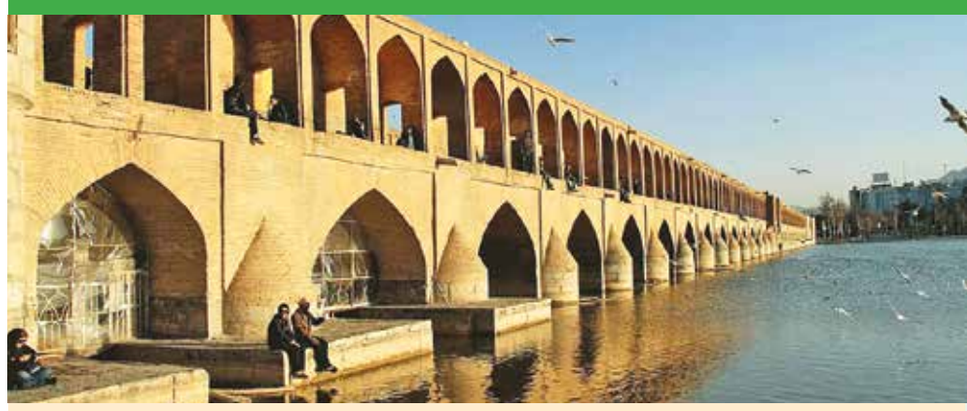

معرفی شهر
صنایع دستی
جاذبه های گردشگری
طبیعت گردی
بازار اصفهان
فروش آنلاین
اصفهان
آران وبیدگل
نطنز
کاشان
چادگان

کارآفرینی در شهر جهانی خلاقیت در بستر استارتاپ‌ها

حل مسائل قدیمی اصفهان با فناوری‌های جدید

حمیرا حیدریان
خبرنگار

«مرتضی» یک دانشجوی برنامه‌نویسی است که به میراث فرهنگی شهرش، اصفهان علاقه‌مند است. او در حال تهیه اپلیکیشنی برای گزارش دادن آنلاین و به روز مخاطرات و تهدیدهای اماکن تاریخی و میراث فرهنگی اصفهان است که پایه آن، مشارکت جمعی علاقه‌مندان به میراث فرهنگی برای اعلان این مخاطرات و تهدیدات است. هر گردشگری اگر ترکی روی آثار تاریخی می‌بیند یا کاشی تخریب شده‌ای در یک مسجد تاریخی توجهش را جلب می‌کند، می‌تواند عکسی از آن بگیرد. در دو خط وضعیت بنا را تشریح کند و در اپلیکیشنی که بسیاری از علاقه‌مندان و کنشگران میراث فرهنگی و مسئولان استانی عضو هستند، قرار دهد، چیزی شبیه یک انجمن آنلاین. گزارش وضعیت بنای در معرض تهدید برای مسئول مربوطه فرستاده می‌شود و سایر اعضا هم که به این اپلیکیشن مرتبط هستند می‌توانند وضعیت را پیگیری کنند.

«حامد» فارغ‌التحصیل کامپیوتر، برنامه اپ آنلاین گردشگری را طراحی کرده. هرچند ایده جدیدی نیست و پیش از او نیز دهها اپلیکیشن در زمینه رزرو آنلاین هتل یا برنامه‌ریزی مقصد گردشگری طراحی شده است، اما این جوان اصفهانی تمرکزش روی خانه‌های بومگردی و ارزان ترین اقامتگاه ها است.

دشت محیا در اصفهان پرمخاطره‌ترین دشت در حال فرونشست در اصفهان است. چند دانشجوی رشته فناوری در سه دانشگاه کشور در حال طراحی اپلیکیشنی برای شناسایی و هشدار به صنایع و زیرساخت هایی هستند که از فرونشست آسیب می‌بینند.

یک جوان اصفهانی دیگر هم استارتاپی برای حراج و فروش صنایع‌دستی در اصفهان راه انداخته است. استارتاپ‌ها با تکیه بر فناوری و ایده‌های نوین اینگونه به سراغ حل مسائل و مشکلات قدیمی و دیرپای اصفهان رفته‌اند. کسب و کارهای نوپا که برای ایده پردازی، خلاقیت و اثرگذاری نیاز به آزادی عمل، حمایت و روی گشاده و پذیرای مسئولان و صاحبان سرمایه دارند.

رئیس اتحادیه صنایع‌دستی اصفهان در گفت‌وگو با «ایران» درخصوص فعالیت استارتاپ‌ها در حوزه صنایع دستی می‌گوید: اصفهان از سال ۱۳۹۵ به‌عنوان شهر جهانی خلاق معرفی شده است و طی این ۵ سال هنرآموزی به نوجوانان و جوانان زیادی در رشته‌های مختلف صنایع‌دستی رخ داده است که هنرمندان جوان با تلفیق هنر و خلاقیت توانسته‌اند ۲۰ رشته جدید را شکل دهند اما متأسفانه به‌دلیل موانع برای فروش بخصوص در بخش صادرات با مشکل مواجه هستیم.

عباس شیردل با انتقاد از کم توجهی به صنایع‌دستی و هموار نساختن شرایط برای استارتاپ‌ها در این حوزه افزود: در سال ۱۳۹۶ مجلس قانونی را تصویب و به دولت ابلاغ کرد تا صنایع‌دستی جزو صنایع خاص دیده شود و در این زمینه یک فرصت سه ماهه را برای این کار لحاظ کرد اما تا کنون این مصوبه محقق نشده است و همین عامل برای پیشرفت این صنعت و خلاقیتی که نوجوانان و جوانان به خرج می‌دهند بازدارنده است، کاری که در ظرف کمتر از یک هفته امکان‌پذیر است. اصفهان شهر جهانی صنایع‌دستی است و هر ۶ماه یک بار باید آماری از وضعیت خود به شورای جهانی صنایع‌دستی ارائه دهد. با این اوصاف احتمالاً آمار این دوره اصفهان به مذاق شورای جهانی صنایع‌دستی چندان خوش نیاید. ۱۹۶رسته تولید صنایع دستی در اصفهان وجود دارد که ۴۰ رسته از این تعداد تولید انبوه دارند. قلمزنی، میناکاری، منبت‌کاری، نگارگری، فیروزه‌کوبی و نقاشی مس اصفهان مخاطبان جهانی دارد. وی یک از موانع رشد صنایع دستی و استارتاپ‌ها در این حوزه را نبود قانون برای حراجی‌های این صنعت عنوان کرد و بیان داشت: در تمام دنیا و در بسیاری از رشته‌های هنری حراجی‌هایی وجود دارد که هنرمند می‌تواند هنر خود را به نمایش و فروش برساند، اما در خصوص صنایع‌دستی که این روزها جوانان زیادی با خلاقیت‌های خود توانسته‌اند هنر و خلاقیت را باهم گره زده و رشته‌های جدیدی را ارائه کنند از دیده شدن [در سطح گسترده] محروم شده‌اند. حراجی‌هایی که نه تنها میدانی برای شکوفایی هرچه بیشتر هنر این هنرمندان است بلکه هنر اصفهان و ایران را می‌تواند به رخ جهان بکشد. متأسفانه در این خصوص هیچ سازو کاری نیست، چندی پیش یک شرکت خصوصی با برگزاری یک حراج تنها در کمتر از ۲ ساعت توانست مبلغ ۲۲ میلیارد تومان فقط برای چند اثر فروش داشته باشد و این نشان از ظرفیت و پتانسیل این صنعت است که در این چهار سال هرچه فریاد می‌زنیم گوش شنوایی وجود ندارد.

وی با بیان اینکه استارتاپ‌ها نقش مهمی در صادرات صنایع‌دستی می‌توانند داشته باشند، ادامه داد: با وجود این ثروت عظیم که در این استان نهفته است متأسفانه شاهد فقیرتر شدن هر روزه هنرمندان این صنعت هستیم.از نظر من صنایع‌دستی نیاز به یک تشکل واحد و یکپارچه در کل کشور دارد که صرفاً معاونت صنایع‌دستی و میراث فرهنگی بتواند بر آن نظارت داشته باشد نه اینکه تمام اختیارات و اجرای تمام امور این حوزه را خود دولت به عهده گیرد. مسئولان حوزه صنایع‌دستی باید از چهره‌های تخصصی انتخاب شوند تا زمینه پیشرفت این حوزه را فراهم کنند و مانع خروج سرمایه‌های ارزشمند این حوزه باشند. میزان صادرات صنایع‌دستی ما به کشورهای دیگر صفر است و علتی ندارد جز قانونی به نام پیمان ارزی که صادرکنندگان باید با توجه به این پیمان با ارز نیمایی صادرات خود را انجام دهند که متأسفانه این قانون، تبدیل به مانعی بر سر راه صادرات صنایع‌دستی شده است.

عباس شیردل با اشاره به اینکه به نظر می‌رسد بسیاری از مشاغل در آینده بسیار نزدیک از میان می‌روند و جای خود را به شیوه نوین دیگری از خدمات خواهند داد بیان کرد: همان‌طور که ورود اسنپ باعث افول تاکسی تلفنی از جامعه شد بزودی بسیاری از مشاغل دیگر نیز به این سرنوشت دچار می‌شوند وامروز این مشکل بسیاری از اتحادیه‌ها است از این‌رو اتحادیه صنایع‌دستی استان اصفهان پیشتاز در امر استفاده از استارتاپ شده است تا بتواند کمکی به این اصناف کند.

وی با بیان اینکه سامانه استارتاپ اولین سامانه‌ای است که هدفش ارائه خدمات واقعی به شهروندان است گفت: فعالیت استارتاپ‌ها باید زیر نظر اتحادیه و ارگان‌های تخصصی باشد تا نظارت و کنترل روی آنها درست انجام شود. وزارت صنعت، معدن و تجارت قصد دارد که اتحادیه جدا برای استارتاپ‌ها راه‌اندازی کند در حالی که گستردگی فعالیت آنها بسیار بالا است و هر استارتاپ بنا بر حوزه فعالیت باید زیر نظر اتحادیه‌ای تخصصی باشد.

■ استارتاپ‌ها منحصراً ثروت خلق می‌کنند

مهران شیخ سجادیه هم که استارتاپی در زمینه فضای کار اشتراکی در اصفهان تأسیس کرده در گفت‌وگو با «ایران» با اشاره به ضرورت آسیب شناسی وضعیت موجود استارتاپ‌ها در ایران گفت: استارتاپ‌های موجود در اصفهان و بسیاری از نقاط کشور بیشتر بر مبنای خلق ثروت ایجاد شده‌اند تا اینکه ناظر به حل مسأله باشند.

مهران شیخ سجادیه با بیان اینکه در علم مدیریت تفاوت ظریفی میان طراحی و برنامه‌ریزی وجود دارد، افزود: این تفاوت را بیشتر استارتاپ‌ها در اکوسیستم کارآفرینی نادیده می‌گیرند. امروز به تعبیر جامعه شناسان در عصر انباشت مسأله هستیم و در کشور ابرچالش‌هایی چون بحران نظام بانکی، بحران محیط زیست، بحران صندوق‌های بازنشستگی، بحران آب، بحران بیکاری و... نشان می‌دهد ما در عصر همایندی یا هم پیدایی بحران‌ها هستیم. وی اظهار داشت: من از شما می‌پرسم، فکر می‌کنید عناوین فعالیت استارتاپ‌های ایرانی و اصفهانی چه میزان در جهت حل همین مسائلی که پیش تر بدان اشاره کردم در عصر همایندی بحران‌هاست؟ وی با اشاره به اینکه استارتاپ‌ها در اصفهان باید مسأله محور باشند، عنوان کرد: در تحلیلی که ما انجام دادیم و با بررسی ۵۶ عنوان فعالیت استارتاپی به این نتیجه رسیدیم که در خوش بینانه‌ترین حالت استارتاپ‌های تعریف شده در اصفهان به‌عنوان تنها ۱۹ درصد ، معطوف به ابرچالش‌های کشور هستند و به عبارت دیگر تنها ۱۹ درصد، مسأله محورهستند. وی با بیان اینکه در تلاش هستیم تا با انقلابی در اکوسیستم کارآفرینی جهت و راستای استارتاپ‌ها را به سمت و سوی مسائل کلان کشور سوق دهیم تصریح کرد: با توجه به فقدان گفتمان حاکم برفضای استارتاپ و در جهت افزایش بهره‌وری در اکوسیستم کارآفرینی در اصفهان کتابی را به همین منظور منتشر کرده که امیدوارم بتوانیم گامی مثبت برداریم.

■ کمک استارتاپ‌ها به رونق بازار داخلی

دبیر اجرایی منطقه ویژه علم و فناوری اصفهان نیز در این خصوص گفت: بزرگترین چالشی که امروز مانع گسترش اکوسیستم کارآفرینی کشور شده بین‌المللی نبودن شرکت هاست و استارتاپ‌های ایران به‌دلیل تحریم‌ها محدود به بازارهای داخلی شده‌اند.

کوروش خسروی با اشاره به روند فضای کارآفرینی کشور طی چند سال گذشته، اظهار کرد: از سال ۱۳۸۱ که مرکز کارآفرینی در دانشگاه اصفهان راه‌اندازی شد تا به امروز، شاهد تغییرات بسیاری در اکوسیستم کارآفرینی هستیم. تغییرات اکوسیستم کارآفرینی کشور طی ۲۰ سال گذشته معادل تغییراتی است که می‌توانست طی ۱۰۰ سال در کشور رخ دهد و سرعت آن بسیار بالا بوده است.

طی سال‌های نخست دهه هشتاد نه تنها هیچ دادگاهی در کشور برای رسیدگی به دعاوی مالکیت فکری وجود نداشت، بلکه کارشناسان، قضات و وکیل نیز تخصص لازم را در این بخش نداشتند. خوشبختانه امروز دادگاه تخصصی برای رسیدگی به دعاوی مالکیت فکری وجود دارد و از سوی دیگر در چند دانشگاه نیز در مقطع کارشناسی ارشد دوره‌های مالکیت فکری ایجاد شده و همچنین در هر شهر ثبت اختراعات بسیار انجام شده و ثبت علامت تجاری در حال آموزش است و در حال حاضر بسیاری از کارآفرینان اختراعات خود را در کشورهای خارجی ثبت می‌کنند.

خسروی به آینده کارآفرینی و استارتاپ‌ها در ایران اشاره کرد و گفت: خوشبختانه فضای کسب برای توسعه کارآفرینی مناسب است و تمام وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها، به‌دنبال شرکت‌های دانش بنیان و کارآفرینان و فعالان استارتاپی برای حل مشکلات خود حل هستند.

وی به بین‌المللی شدن شرکت‌های استارتاپی و ایده‌های کارآفرینان اصفهان اشاره کرد و اظهار داشت: مقایسه استارتاپ‌های داخلی با خارجی نشان داده که استارتاپ‌های داخلی ارزش بالاتری نسبت به آنها دارند، اما مزیت استارتاپ‌های خارجی اتصال به بازارهای جهانی است که این موجب رشد آنها می‌شود و در نهایت ایده‌های آنها میلیارد دلاری فروخته یا سهام‌دار بین‌المللی پیدا می‌کنند، در حالی که استارتاپ‌های ایران به‌دلیل تحریم‌ها محدود به بازارهای داخلی شده‌اند. دبیر اجرایی منطقه ویژه علم و فناوری اصفهان اما با تأکید بر ضرورت آموزش در حوزه کارآفرینی کشور، گفت: هر چه آموزش در حوزه کارآفرینی زیربنایی و زودتر از سنین پایین آغاز شود، تفکر کارآفرینی بیشتر در لایه‌های مختلف جامعه رشد پیدا می‌کند، البته آموزش و پرورش به این حوزه وارد شده که هنوز جای کار دارد.رونق کارآفرینی در استان در گرو شبکه‌سازی، آموزش، ارائه اعتبارات و تسهیل فرایند صدور مجوزهاست.

■ استارتاپ‌های اصفهان روی سکوی ترقی

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی اصفهان نیزبا بیان اینکه استان اصفهان از لحاظ اشتغال و استارتاپ‌ها دارای ظرفیت‌های زیادی است، گفت: در یک سال گذشته با همکاری اتاق بازرگانی اقدامات مؤثری در فضای کسب و کار استان و در راستای مسؤلیت اجتماعی انجام شده است در همین راستا اصفهان در فضای کسب و کار ارتقای ۱۲رتبه‌ای داشته و این امر نشان دهنده به جریان افتادن کار و فعالیت در سطح استان است. کامران کلانی با اشاره به اینکه در برخی از شهرستان‌ها امکان توسعه کارآفرینی وجود دارد، افزود: با ایجاد دفتر توسعه کارآفرینی می‌توان این موضوع را به‌صورت جدی‌تری در سطح شهرستان‌ها دنبال کرد. استان اصفهان از لحاظ ایجاد فضای کار اشتراکی در کشور سرآمد است و در این زمینه با چند استان برابری می‌کند.

یادداشت

استارتاپ‌های اصفهان؛ نوآوری نرم در بازار هدف

دکتر شوان صدر قاضی
پژوهشگر تحقیقات اقتصادی اجتماعی
دانشگاه سازمان ملل

در کشورهای در حال توسعه ابزاری که به درد تمام مردم دنیا بخورد وجود دارد، اما معمولاً آنها در حد اختراع باقی می‌ماند و همه‌گیر نمی‌شوند. حتی کشورهای نوآوری مثل ژاپن هم مشکل تبدیل نوآوری به اختراعاتی را که تنها ثبت می‌شود و به بازار نمی‌آید، دارند. در دهه‌های ۱۹۹۰ و ۱۹۸۰ ژاپنی‌ها رگ خواب بازار جهانی برای نوآوری را در دست داشتند، حتی سیستم مدیریت آنها نیز در دنیا به شهرت رسیده بود.

در بحث کسب و کار باید قابلیت‌ها مداوم به روز شود، وگرنه قابلیت‌هایی که یک روزی باعث موفقیت کسب و کار شما شده ، زمانی جلوی بهبود سیستم و پیشرفت را خواهد گرفت. این دقیقاً اصلی است که در ژاپن رخ داد، این روزها در بازار جهانی حرف زیادی از شرکت‌های نوآور ژاپنی نیست. در دنیایی که اینترنت وجود دارد، ایده‌پردازی هنر اصلی نیست، بلکه یافتن مشکل و ارائه راهکار اصلی‌ترین عامل موفقیت است. موضوعی که در سال‌های اخیر دربین جوانان خصوصاً جوانان استان اصفهان نمود بالایی داشته است. اگر به جای تمرکز به ایده‌پردازی روی مراحل بعد تمرکز کنیم، خروجی‌های بهتری خواهد داد.

دنیای ایده پردازی، دنیای مهندسی و صنعتی نیست که روند مشخص و ثابتی داشته باشد. در روند کار معمولاً دغدغه شدیدی در اول کار وجود دارد، اما در مراحل بعد دیگر خبری از این دغدغه‌ها نیست.

باورهای غلط مختلفی نسبت به نوآوری وجود دارد. بسیاری باور دارند که نوآوری باید یک چیزی باشد که دنیا را تکان دهد، اما این یک باور اشتباه است. در بسیاری از موارد شکل ارائه مهم‌تر از اصل کار است. کاری که نوجوانان و جوانان استان اصفهان بخصوص در میان دانشجویان توانسته‌اند این اصل را درزمینه‌های مختلف به اثبات برسانند. جوانان و دانشجویان خلاق و نوآور اصفهان این موضوع را به اثبات رسانده‌اند. جاهایی که نوآوری موفق‌تر بوده، زودتر وارد مرحله عمل شدند و وسواس را کنار گذاشتند. یکی دیگر از باورهای غلط این است که ما فکر می‌کنیم که بازار و انسان‌ها شیفته ایده نو هستند، اما لزوماً به این شکل نیست. بازار نیاز دارد که مشکل خود را حل کند و با فرهنگ و استطاعت مالی بازار هدف منطبق باشد.

باید هسته اولیه مشتریان شکل بگیرد و کاربران به وجود آیند تا اینکه فعالیت‌هایی نظیر اپلیکیشن انجام شود. در بسیاری از رویدادهای کارآفرینی دیده شده که خیلی سریع می‌خواهند اپ هم بسازند و وارد این حوزه شوند، اما در بین کارآفرینان خارج از کشور همه چیز مرحله به مرحله انجام می‌شود. در بسیاری از موارد بهترین ایده موفق‌ترین نمی‌شود. بلکه شناسایی بازار و آسان‌تر کردن کار مصرف کننده مهم‌تر از ارائه یک ایده برتر است. نوآوری نرم یعنی همکاری با دیگر شرکت‌ها و فعالان عرصه خود. این نوآوری‌ها باعث می‌شود که در هنگام بحرانی بتوان به کسب و کار ادامه داد کاری که امروز جوانان خلاق استان اصفهان نیز این الگو را در پیش گرفته‌اند.

مدت‌های بسیاری مسائل مثل محیط زیست، فقر، حاشیه‌نشینی و غیره بر دوش دولت‌ها بوده، اما دولت‌ها به طور اعم هیچ خوشنامی برای نوآوری اجتماعی ندارند و گروه‌های کارآفرینی وارد این عرصه شده‌اند. در کل شرایطی که در محیط‌های دولتی وجود دارد، نوآوری را می‌کشد و اگر انتظار داشته باشیم دولت‌ها مشکلات را حل کنند، انتظار اشتباهی است. دولت‌ها نیاز به افراد خلاق برای ارائه راهکار دارند وامروز شاهد این نیروهای خلاق در میان جوانان اصفهانی مانند سایر شهرها هستیم و اتفاق خوبی که امیدواریم روز به روزپررنگ‌تر شود.

شاید ابهام بالا در شرایط کشور مثل نوسان قیمت ارز و غیر منصفانه بودن رقابت در بازار، عده‌ای را ناامید می‌کند. نباید فراموش کرد در جاهایی که ریسک کار بازار است، متقابلاً جایزه و درآمد هم در صورت موفقیت بالاتر است. دانشگاه‌های ما نیز کارآفرین تربیت نمی‌کنند، دانشگاه‌ها در بهترین حالت یک مهندس خوب که باید در جایی شاغل باشد تا موفق شود، ایجاد می‌کنند. اقداماتی که در سال‌های اخیر از سوی مسئولان اصفهانی مورد توجه قرار گرفته است.

یکی از دلایل شکست کسب‌وکارها در ایران نبود جریان آزاد اطلاعات است. به عبارت دیگر ارتباط سازمانی که برای موفقیت و نوآوری نیاز است، وجود ندارد. یکی از دلایل اینکه نوآوری در برخی کشورها مثل سوئد زیاد است، درصد بالای اعتماد بین فردی است. اعتماد بین فردی باعث می‌شود تا ایده‌ها به اشتراک گذاشته شده و نوآوری در چنین بستری رشد می‌کند.